

Європейські дипломи – магістрам КПІ



Урочиста церемонія вручення дипломів випусникам ФЛ та ФІОТ відбулася 7 липня в залі засідань Вченої ради. Уперше в стінах КПІ молоді фахівці отримували дипломи, додатки до дипломів та додатки міжнародного зразка. Це ще один крок на шляху до впровадження Болонської системи в стінах університету. Уніфікований документ дозволяє політехнікам бути більш мобільними при подальшому навчанні чи працевлаштуванні.

На урочистості завітав міністр освіти і науки України Д.В. Табачник. Вручаючи дипломи, він тепло привітав випускників та побажав їм успішно втілювати на практиці здобуті знання. «Саме від вас тепер залежить майбутнє нашої держави, її престиж і визнання на міжнародній арені», – зауважив міністр.

Документ про освіту отримали 20 бакалаврів ФІОТ (один з відзнакою) та 29 магістрів ФЛ (10 з відзнакою). Ректор НТУУ «КПІ» М.З. Згуровський також привітав своїх вихованців. «Сьогодні визначний день вашого життя, – сказав він. – Позаду заліки та екзамен, попереду – практичне втілення знань. Хай щастить на вашому шляху».

Молодих фахівців обіймали та вітали керівники факультетів, рідні та друзі. І, звичайно, обов'язкове фото на згадку. Нестерпна спека не змогла затьмарити святкового настрою. У добру путь, випускники!

Інф. «КПІ»

Генеральний директор ВОІВ Френсіс Гаррі – Почесний доктор КПІ

Генеральний директор Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) доктор Френсіс Гаррі 29 червня – 1 липня 2010 р. перебував з візитом в Україні. НТУУ «КПІ» активно співпрацює з ВОІВ, яка функціонує з 1967 р. і сприяє охороні інтелектуальної власності в усьому світі шляхом забезпечення співробітництва між державами та управління багатосторонніми договорами, що регулюють правові й адміністративні аспекти інтелектуальної власності. Україна, як держава-засновник ООН, стала членом ВОІВ у 1970 р. На сьогодні Україна є учасницею 22 договорів, адміністративні функції яких виконує ВОІВ.

У жовтні 2002 р. між ВОІВ і НТУУ «КПІ» було укладено угоду, згідно з якою, зокрема, в університеті на базі ФСП і ММІ організовано підготовку фахівців за навчальними програмами Всесвітньої академії ВОІВ, на базі НТУУ «КПІ» проведено симпозиуми, семінари, організовано курси дистанційного навчання, обмін навчальними матеріалами, академічною інформацією, періодичними виданнями.

1 липня 2010 р. Френсіс Гаррі відвідав НТУУ «КПІ», де взяв участь у засіданні Вченої ради університету з нагоди вручення йому диплома «Почесний доктор НТУУ «КПІ» за особистий внесок у вдосконалення міжнародної системи правової охорони інтелектуальної власності. На урочистості з цієї нагоди до КПІ завітали міністр освіти і науки України Д.В. Табачник, директор департаменту інтелектуальної власності Міносвіти України М.В. Паладій, заступник директора департаменту ООН та інших міжна-

родних організацій МЗС України В. Христинч, представники наукової громадськості, студентів, ЗМІ та ін.

Після нагородження Ф. Гаррі виступив перед студентами та викладачами з лекцією про сучасний стан світового розвитку інтелектуальної власності. Він, зокрема, зупинився на питаннях інтенсифікації інвестицій в науку, геополітичних змін продуктивних сил у світі, інтернаціоналізації науки і технологій, зміни моделей інновацій, цифрових технологій при створенні творчих продуктів тощо. На сьогодні витрачається 7 млрд дол. на створення нових знань, і з кожним роком ця сума зростає, але технології нерівномірно розподіляються у світі. «Інновації – важливий компонент економічного зростання та покращення якості нашого життя, – підсумував промовець. – І завдання ВОІВ – виробити складну систему захисту прав і інтелектуальної власності».

Вітаючи гостя, Д.В. Табачник зауважив, що ХХІ ст. можна назвати століттям інтелектуальної власності: змінюється зміст людської праці, економіка базується на знаннях, тож авторитет і вага ВОІВ у світі зростає. Він запропонував розглянути питання про проведення наступного року в Україні поважного форуму ВОІВ, присвяченого питанням захисту інтелектуальної власності, що сприятиме просуванню норм і пріоритетів ВОІВ на територію країн СНД, які вдосконалюватимуть своє законодавство відповідно до світових стандартів. Така подія сприятиме подальшому прогресу науки і освіти.

Н.Вдовенко



Ф. Гаррі (третій справа) – Почесний доктор НТУУ «КПІ»

Семінар Асоціації університетів Європи

Міжнародний семінар партнерів Платформи співробітництва – Асоціації університетів країн Центральної і Східної Європи відбувся 10 червня 2010 року в Санкт-Петербурзькому державному політехнічному університеті.

У його роботі взяли участь керівники 10 провідних європейських ТУ: професор М. Федоров – ректор Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету, професор Й. Штайнбах – президент Берлінського університету технологій, професор В. Курнік – ректор Варшавського університету технологій, професор Г. Варламов – проректор НТУУ «КПІ», професор В. Хавличек – ректор Чеського ТУ в Празі, професор Х. Кайзер – проректор Віденського ТУ, професор Б. К'єлдстад – проректор Норвезького університету науки і технологій, професор П. Мозон – проректор Будапештського університету технологій й еко-

номіки, професор Д. Петрас – проректор Словацького університету технологій, професор А. Даниунас – проректор Вільнюського ТУ. Як почесні гості в роботі семінару взяли участь заступник Генерального консула Німеччини М. Шгадтхаус, Генеральний консул Норвегії Р. Осхейм, Генеральний консул Угорщини С. Сьоч, Генеральний консул Литви Р. Дегутіс, а також представники

МЗС РФ і держадміністрації Санкт-Петербурга.

Асоціація технічних університетів країн Центральної і Східної Європи заснована в листопаді 2008 р. Ініціаторами її створення стали Варшавський ТУ, КПІ й Берлінський ТУ. У 2008-2010 рр. на зустрічах керівників університетів – членів Платформи співробітництва обговорювалися питання розширення співробітництва університетів з промисловістю, міжнародні контакти на студентському рівні, дистанційне навчання і використання мультимедіа в навчальному процесі, поєднання освіти з дослідницькою роботою, подвійні дипломи, спільні ступені PhD тощо.

На пленарному засіданні представники університетів Санкт-Петербурга, Берліна, Києва і Варшави поінформували про плани і концепцію розвитку своїх ВНЗ. На першій із заявлених у програмі сесій (модератори – М.П. Федоров і Й. Штайнбах) об-

говорювалися питання академічної мобільності та спільних освітніх програм, міжнародні стандарти освітніх програм. На другій (модератор В. Курнік) – питання формування нового мислення на етапі сталого розвитку суспільства та оцінки якості освіти.

Учасники зустрічі вибрали пріоритетні напрями можливих спільних освітніх програм та підтвердили актуальність розробки спільних програм з проблематики сталого розвитку – насамперед з енергетики й екології.

За підсумками зустрічі було прийнято низку рішень, зокрема: про підготовку спільних заявок на 2011 р. на одержання грантів у рамках програм ЄС (Tempus, Erasmus Mundus та ін.), про створення робочої групи для розроблення спільних програм проведення літніх шкіл за участю студентів і викладачів партнерських вузів. Московський державний технічний університет ім. М. Баумана був прийнятий у члени Асоціації. Наступна зустріч відбудеться в червні 2011 р. у Вільносі.

Інф. «КПІ»

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Міжнародна співпраця

2 Візит посла Норвегії

У Центрі «КПІ-БОШ»

Зустріч у Науковому парку

Випуск офіцерів

Олімпіада «КПІ-OPEN»

3 У науковців КПІ

В.Г. Бар'яхтару – 80!

А.Е. Розенплентеру – 80!

4 Дитячий майданчик у студмістечку

Конкурс приміщень

У Карпатах...

Візит посла Норвегії



С.І.Сидоренко і О. Берстад

Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Норвегія в Україні Олав Берстад та координатор норвезько-української програми «Чисте виробництво і ефективність» Олена Берстад 29 червня відвідали Київську політехніку. Вони мали зустріч з керівниками університету, де обговорювалися можливі напрями співпраці між НТУУ «КПІ» та норвезькою науково-освітньою сферою.

Гостей ознайомили з історією та сьогоденням університету (прорек-

тор з міжнародних зв'язків С.І.Сидоренко), основними напрямками діяльності та програмами наукового парку «Київська політехніка» (заступник проректора з наукової роботи В.А.Барбаш), результатами виконання проекту ЮНІДО з чистих виробництв (керівник проекту І.Шилович), напрашуваннями ХТФ щодо тонких технологій очистки питної та технічної води (О.Хохотва), моделюванням процесів сталого розвитку в глобальних та регіональних контекстах (науковий керівник проекту М.З.Згуровський). Зокрема, в режимі он-лайн на сайті Світового центру даних «Геоінформатика та глобальний розвиток» було продемонстровано, як виглядає Норвегія у цій моделі, які фактори впливають на її соціально-економічний розвиток порівняно з сусідніми країнами.

Пан посол високо оцінив наукові напрашування вчених НТУУ «КПІ» і висловив упевненість, що вони знайдуть застосування у спільних проєктах та мають шанс отримати гранти ЄС для подальшого розвитку.

Інф. «КПІ»

Приєм делегації компанії «Роберт Бош Гмбх»

15 червня 2010 року в НТУУ «КПІ» відбувся прийом делегації компанії «Роберт Бош Гмбх» на чолі з членом правління компанії «Р. Бош Гмбх» Рудольфом Кольмом. До складу делегації входили Рене Шлегель – генеральний директор «Роберт Бош Гмбх», Лайф Шнайдер – комерційний директор компанії, Маріус Вольняк – директор департаменту «Термотехніка».

Делегацію зустрічали проректор з науково-педагогічної роботи, директор спільного науково-навчального центру «КПІ-БОШ» Г.Б.Варламов, провідний інженер міжнародного співробітництва департаменту Є.А.Огородник, начальник відділу академічної мобільності Т.С.Кучинська.

Метою візиту була участь делегації в науково-технічній нараді з питань розвитку спільного центру «КПІ-БОШ», яка відбулась у залі засідань Адміністративної ради. На нараді розглядалися питання додаткового забезпечення центру сучасним обладнанням з фотovoltaїки для демонстрації реальних можливостей та засто-

сування сонячних батарей для незалежного енергозабезпечення, проведення науково-практичних досліджень з метою оптимізації використання фотovoltaїки та розробки методології проектування електропостачання. Також були розглянуті питання підготовки фахівців, реалізації курсів підвищення кваліфікації для житлово-господарського сектору економіки та вивчення стратегічних завдань і планів на майбутнє, проведення лабораторних робіт для студентів НТУУ «КПІ» за допомогою сучасного високоєфективного обладнання компанії «Роберт Бош Гмбх», проходження переддипломної практики студентів, проведення досліджень для робіт бакалаврів та дисертацій магістрів у спільному центрі «КПІ-БОШ».

Результати заходу сприяли міжнародному трансферу технологій та подальшому формуванню в Україні і в НТУУ «КПІ» інноваційного середовища з використанням можливостей компанії «Роберт Бош Гмбх».

Інф. «КПІ»

Зустріч у Науковому парку

Через природні й антропогенні чинники в ряді регіонів України склалася неприпустима ситуація із забезпеченням населення питною водою – відсутність джерел водопостачання із задовільними характеристиками якості води та критичний стан у галузі водозабезпечення. На вирішення цих проблем спрямований проєкт, який уже більше року реалізує Науковий парк «Київська політехніка». Велику зацікавленість виявляють науковці, виробничники, органи місцевого самоврядування, закордонні компанії.

На початку червня 2010 року на запрошення Наукового парку і його партнера ТОВ «Технології природи» наш університет відвідали представники компанії «H.O Innovation» (Канада) та «Inge» (США) – Дж.Петерсен і О.Осоков (на фото).

Ректор НТУУ «КПІ», президент Наукового парку «Київська політех-

ніка» М.З.Згуровський розповів про досягнення вчених та про можливість інноваційних структур. Високу зацікавленість у гостей викликали розповіді про напрями досліджень і напрашування провідних учених у сфері водоочистки та водопідготовки Н.Голуб, Н.Макарової, Т.Нижняк, О.Хохотви. Партнери Наукового парку «Технології природи» в особі Г.Ю.Черноволова та В.В.Рисухіна ознайомили учасників зустрічі з поточними результатами підготовки проєкту з будівництва підприємств з очистки води.

За результатами зустрічі та проведених переговорів досягнуто попередніх домовленостей про участь канадської компанії «H.O Innovation» у реалізації інноваційного проєкту із забезпечення якісною питною водою мешканців міст Луганської та Львівської областей.

С. Гарбар, директор з маркетингу та впровадження Наукового парку «Київська політехніка»



Із зірками на погонах і оптимізмом в очах

У Військовому двірці орденов Червоного Прапора інституту телекомунікацій та інформатизації НТУУ «КПІ» 19 червня 2010 року відбувся 152-й випуск лейтенантів.

Починаючи з 2002 року з його стін випустилися 1996 молодих офіцерів, зокрема 44 магістри. Цьогорічний випуск став зразковим за рівнем знань та підготовленості випускників, про що свідчать високі результати: лейтенанти Катерина Скворцова, Андрій Богун, Сергій Феценко отримали дипломи спеціаліста з відзнакою і нагороджені золотою медал-

лю, 16 випускників отримали дипломи спеціаліста з відзнакою.

На урочистості з нагоди випуску молодих офіцерів до інституту завітали: начальник військ зв'язку Збройних сил України начальник Головного управління зв'язку та інформаційних систем Генштабу ЗС України генерал-майор М.М.Мишин; начальник військ зв'язку та інформаційних систем, заступник начальника штабу Командування Повітряних сил ЗС України, голова Державної екзаменаційної комісії генерал-майор О.І.Кушнір; начальник Цент-

рального управління захисту інформації та криптології Генштабу ЗС України, полковник А.І.Дем'яненко; проректор НТУУ «КПІ» з науково-педагогічної роботи Г.Б.Варламов; начальник училища з 1989 по 1992 рр. генерал-майор А.Г.Федоров; начальник інституту з 1992 по 1997 рр. генерал-майор М.В.Гончар; начальник інституту з 1997 по 2001 рр. генерал-майор В.І.Глуцький; начальник інституту з 2001 по 2004 рр. полковник В.Д.Тетерятник та ін.

Генерал-майор М.М.Мишин подякував науково-педагогічному та керівному складу інституту за підготовку фахівців, звернувши увагу випускників на те, що Українська армія має традиційно високу довіру суспільства, закликав їх зміцнювати авторитет ЗС України своєю ратною службою. Випускників також привітали проф. Г.Б.Варламов та заступник голови Печерської РДА Т.В.Пугач.

На обличчях випускників сяяла усмішка, а в очах – оптимізм, налаштованість на подальшу службу та сум за найкращими спогадами про роки, проведені в стінах славетного навчального закладу.

Р.В.Пархоменко, в.о. заступника начальника інституту з виховної роботи, підполковник



Хай вам щастить, захисники Вітчизни!

26 червня 2010 р. відбувся черговий випуск молодих офіцерів в Інституті спеціального зв'язку та захисту інформації, уже четвертий в його історії. Традиційно урочистості пройшли на території Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років».

У цей день півтисіч в житті та омріяні лейтенантські зірочки отримали 108 молодих лейтенантів, сімнадцять з них – дипломи з відзнакою. Це, зокрема, Артем Алопін, Андрій Головин, Кирило Туманов та ін. Крайшим випускникам дипломи вручили голова Держслужби спеціального зв'язку та захисту інформації України Л.І.Нетудихата та проректор НТУУ «КПІ» Г.Б.Варламов. З помітним хвилюванням

молоді лейтенанти отримували дипломи та нагрудні знаки, відчували готовність з високою відповідальністю виконувати свій службовий обов'язок, постійно вдосконалювати професійну майстерність та завжди залишатися віданими українському народові.

З привітаннями та напутніми словами до випускників звернувся: начальник інституту полковник Держспецзв'язку С.Ж.Піскун, голова Держспецзв'язку Л.І.Нетудихата; проректор з навчально-виховної роботи Г.Б.Варламов; головний консультант Комітету з питань національної безпеки і оборони Верховної Ради України І.М.Грабовенко та ін.

Наприкінці урочистостей гостям продемонстрували проходження особового

складу інституту урочистим маршем та ефектний і приголомшливий показовий виступ Роти почесної варті Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України.

Хочу від широкого серця подякувати всім тим, хто допоміг подарувати випускникам, їх батькам та рідним це свято: керівництву та персоналу Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років», командувачу та військовослужбовцям Роти почесної варті і військового оркестру Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України.

В.М. Зиченко, заступник начальника інституту, полковник Держспецзв'язку

Олімпіада з програмування «KPI-OPEN»

П'ята ювілейна відкрита міжнародна студентська олімпіада з програмування ім. С.О.Лебедева–В.М.Глушкова «KPI-OPEN» пройшла в НТУУ «КПІ» з 5 по 10 липня 2010 року. Вона проводиться з 2006 року за підтримки Міністерства освіти і науки України, Кібернетичного центру НАН України та ін., є престижним студентським турніром, який збирає кращих молодих програмістів з різних країн світу.

Мета олімпіади – створення умов для підвищення рівня підготовки студентів з програмування і поліпшення результатів студентських команд в олімпіадах різного рівня, а також привертання уваги суспільства до інтелектуальних змагань серед студентів, популяризація інтелектуального лідерства і командного духу, підвищення професійного рівня талановитої молоді, розвиток галузі інформаційних технологій в Україні як однієї з найбільш пріоритетних і перспективних, розвиток міжвузівських зв'язків і налагодження особистих контактів серед студентів різних країн.

Цього року в роботі олімпіади взяли участь 85 команд з 7 країн (Україна, РФ, Білорусь, Польща, Угорщина, Грузія, Латвія), які представляли 63 ВНЗ з 33 міст, кількість учасників – понад 340 осіб.

Важливе значення при проведенні Олімпіади мала підтримка партнерів: компанії BMC Консалтінг, PocketBook Global, Microsoft (Windows MultiPoint Mouse SDK), APC by Schneider Electric, Kaspersky Lab, Whet. У «KPI-OPEN 2010» вперше в історії олімпіади ініційовано, спільно з партнерами, конкурси з прикладного програмування, які будуть впроваджені в платформу KPI-OPEN наступними роками. Призовий фонд олімпіади складався з 12 електронних книг PocketBook 360 від компанії PocketBook Global, 16 джерел безперебійного живлення BackUPS RS550 від компанії APC by Schneider Electric, 24 комплекти програмного забезпечення Kaspersky Crystal від компанії Kaspersky Lab а також, що вже стало традицією, дипломів і пам'ятних сувенірів НТУУ «КПІ».

Компанія Whet з моменту заснування олімпіади, використовуючи сучасні технології, забезпечує учасників та гостей

заходу широкополосним безпроводним доступом до Інтернету та реалізує трансляції офіційних подій олімпіади у всесвітню мережу.

Тепер про результати. Переможцями «KPI-OPEN 2010» стали: 1-ше місце – команда ELTE Larks (Угорщина), 2-ге місце – команди IF (НТУ «ХПІ») та EXPLOITLESS (КНУ ім. Т.Шевченка), 3-тє місце – 1024

внутрішньої мотивації та пропонують напрями подальшого розвитку, розширюючи горизонти знань.

«Ця олімпіада сприяє розвитку професійних навичок у галузі програмування серед сучасної молоді. Крім того, вона надає можливість юним талантам перевірити свій рівень підготовки та відчути командний дух змагань», – говорить Олег



Нагородження переможців

(НТУУ «КПІ»), BSU (Білоруський ДУ) та MSUSB1 (Севастопольська філія МДУ). До складу нашої команди входили представники ІПСА – Євген Костєєв, Олексій Слюсаренко, Андрій Колесник, тренер – І.В.Назарчук, доцент ІПСА. Широко вітаємо переможців та пишаємося їх успіхами.

Сумарно за п'ять років існування олімпіади кількість команд-учасниць досягла 316. Ці показники роблять «KPI-OPEN 2010» унікальним студентським змаганням у галузі програмування; за своїми масштабами та географією учасників, духом та можливостями, що відкриваються, – найбільшим очним змаганням у цій галузі в Україні та одним з найбільших у Східній Європі. Оргкомітет та представники найбільших компаній з року в рік працюють над підвищенням рівня проведення змагань, стимулюють молодь до самостійного вдосконалення, розвитку

Науменко, віце-президент компанії PocketBook Global.

«Для нас співробітництво з KPI-OPEN – великий спільний внесок у майбутнє нашої талановитої молоді, – розмірковує Олександр Савушкін, в.о. керівного директора Лабораторії Касперського в Білорусі, Україні, Молдові. – Такі заходи допомагають розвивати культуру інформаційної безпеки, підтримувати контакт з ВНЗ, студентами та впевнено дивитися в майбутнє».

«Подібні змагання дозволяють віднайти талановиту молодь серед студентів, а також сприяють формуванню в них зацікавленості щодо досліджень у сфері інформатики та програмування», – впевнений О.Л.Лепетюк, директор компанії «BMC Консалтінг».

За інформацією оргкомітету олімпіади

ВІТАЄМО!

Альфреду Едгаровичу Розенплентеру – 80!

Народився Альфред Едгарович 5 вересня 1930 року в селі Щербаківка Люблінського району Омської області (Російська Федерація). Вищу освіту здобув у Свердловському гірничому інституті (1949-1954 рр.). Його трудова діяльність розпочалася 1954 року з посади помічника начальника дільниці шахти № 37 комбінату "Карагандавуіглля". Згодом його робота була пов'язана з науковою сферою. Він з 1956 по 1962 рік обіймав посаду молодшого наукового співробітника, а потім старшого наукового співробітника Інституту "Уніпролід".

Результатом наукових пошуків стало отримання у 1962 році Альфредом Едгаровичем наукового ступеня кандидата технічних наук.

Надалі до 1967 року Розенплентер працює старшим науковим співробітником Інституту "Укржилпроект". Починаючи з 1967 року трудова діяльність А.Е. Розенплентера пов'язана з Київським політехнічним. Науково-педагогічну діяльність він розпочав на посаді доцента кафедри економіки і організації виробництва, яка вже мала на той час 30-річну історію, значні навчально-методичні напрацювання, великий досвід з економічної підготовки інженерів, мала свої традиції.

З 1976 по 1998 рік він обіймає посаду завідувача кафедри економіки і організації виробництва, передаючи значний життєвий, виробничий, педагогічний досвід як співробітникам, так і студентам КПІ, збагачуючи їх духовно й професійно, навчаючи інтелігентності, доброти, професійності. З 1998 року продовжує працювати на посаді доцента кафедри.

Діяльність його також була тісно пов'язана з розвитком освітньої сфери України. А.Е. Розенплентер був членом Науково-методичної ради з економіки і організації виробництва Міністерства вищої освіти СРСР, Координаційної ради Мінвузу СРСР з організації виробництва в машинобудуванні. Активна життєва позиція, впровадження багатьох

розробок у навчальний процес і виробництво відзначені Нагрудним знаком Мінвузу СРСР за відмінні успіхи в роботі та відзнакою "Відмінник освіти України", іншими нагородами. На рівні університету, факультету та кафедри проводив активну роботу з розвитку матеріальної бази, з удосконалення навчально-методичних розробок тощо.

Відмітимо багаторічне плідне співробітництво кафедри з великими промисловими підприємствами. Так, з 1967 по 1991 рік, під науковим керівництвом А.Е. Розенплентера колективом викладачів кафедри виконувалися господарські роботи з Південно-Уральським гірничо-збагачувальним комбінатом.

А.Е. Розенплентер є автором понад 75 наукових праць і навчально-методичних розробок. Його виробничий та педагогічний досвід надав змогу за радянські часи підготувати й видати у співавторстві та під його науковим керівництвом такі навчальні видання, як "Економіка машинобудівної промисловості", "Організація, планування приборостроительного производства", "Управление предприятием", "Основы технико-экономического анализа инженерных решений", за якими навчалися декілька поколінь студентів. Нещодавно бібліотеку КПІ поповнили тисячі примірників ще двох книг, які були підготовлені за його участю й науковою редакцією. Це навчальний посібник "Економіка підприємства" (2003 р.) та навчальний "Економіка та організація виробництва" (2007 р.). Відмітимо, що він є лауреатом премії КПІ за кращий підручник у 1980 році – "Економіка машинобудівної промисловості".

Альфред Едгарович користується заслуженою повагою та авторитетом серед колег та студентів. Бажаємо нашому дорогому колезі міцного здоров'я та довголіття, щастя в сім'ї, багаторості духу та успіхів у всіх справах.

Колектив факультету менеджменту та маркетингу

Віктору Григоровичу Бар'яхтару – 80!

Видатний український учений, один із організаторів і перший декан фізико-математичного факультету НТУУ "КПІ" академік НАН України Віктор Григорович Бар'яхтар народився 9 серпня 1930 року. У 1953 р. з відзнакою закінчив Харківський державний університет. У 1959 р. здобув науковий ступінь кандидата, а в 1965 р. – доктора фізико-математичних наук. У 1972 р. обраний членом-кореспондентом АН УРСР, у 1978 р. – академіком.

У 1954-73 рр. В.Г. Бар'яхтар – науковий співробітник, начальник лабораторії Харківського фізико-технічного інституту АН УРСР, у 1973-82 рр. – завідувач відділу, заступник директора з наукової роботи Донецького фізико-технічного інституту АН УРСР, у 1985-89 рр. – завідувач відділу теоретичної фізики і директор Інституту металознавства АН УРСР, у 1982-1989 рр. – академік-секретар відділення фізики та астрономії АН УРСР, у 1989-94 рр. – віце-президент НАН України, у 1994-98 рр. – перший віце-президент НАН України. Засновник і завідувач кафедри теоретичної радіофізики на радіофізичному факультеті Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка (1983-86), засновник і перший завідувач кафедри математики та теоретичної радіофізики на цьому факультеті (1986-96). З 1995 р. – директор Інституту магнетизму НАН і МОН України.

В.Г. Бар'яхтар – видатний український учений у галузі фізики, який отримав результати світового рівня в теорії магнетизму конденсованих середовищ, надпровідності, механічних властивостей твердих тіл, нелінійних явищ і кінетики солітонів. Разом із своїми колегами та учнями він створив теорію спектрів магнітопружних хвиль у магнітних матеріалах, розвинув макроскопічну теорію релаксації магнітного моменту у феромагнетиках з урахуванням обмінної взаємодії, був одним з ініціаторів вивчення статичних і динамічних властивостей циліндричних доменів, у гратках яких, зокрема, було передбачено, а потім експериментально відкрито ізоструктурні фазові перетворення. В.Г. Бар'яхтар сформулював нову точку зору на доменні структури як неоднорідний стан поларизованих середовищ, що дозволило з'єднати позиції описати властивості магнетиків, сегнетоелектриків і надпровідників, які перебувають у процесі фазових перетворень. Він одним із перших зайнявся вивченням нелінійних властивостей магнітних матеріалів і використанням поняття солітонів у фізиці магнетизму. Отримав принципово важ-

ливі результати з кінетики солітонів. Широко відомі роботи В.Г. Бар'яхтара присвячені оригінальному застосуванню концепції псевдопотенціалу в теорії нормальних металів і надпровідників, зокрема високотемпературних, і теорії топологічних фазових перетворень.

В.Г. Бар'яхтар брав активну участь у роботі з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Він був головою Комітету з ядерної політики при Президенті України, членом Міжнародної координаційної ради країн Європейського співтовариства з проблеми зменшення наслідків аварії на ЧАЕС, членом групи міжнародного проекту "Чорнобиль" при МАГАТЕ, членом науково-технічної ради українського уряду з надзвичайних ситуацій та членом науково-технічної ради МінЧАЕС, головою комісії з проблем Чорнобиля Академії наук України.

Академік В.Г. Бар'яхтар є автором більше як 500 наукових праць, у т.ч. 16 монографій з фізики і 5 монографій з проблем ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, співавтором (разом з А.І. Ахієзером та С.В. Пелетмінським) відкриття "Магнітоакустичний резонанс в феро-, фері- та антиферомагнетиках" (1956).

В.Г. Бар'яхтар читав основні курси лекцій в Харківському університеті ім. В.Н. Каразіна, Донецькому університеті, Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка та Національному технічному університеті України "КПІ".

Віктор Григорович розробив дієву систему відбору талановитих студентів, яким уже з 3-го курсу пропонує спробувати "подолати" кандидатський мінімум в обсязі курсу теоретичної фізики А.Д. Ландау і Є.М. Ліфшица, розв'язати задачу, яка на сьогодні реально існує в тій чи іншій галузі фізики і потребує трохи більше знань, ніж має на цей час конкретний студент. Такий підхід давав можливість Віктору Григоровичу залучити молоді і в короткий термін залучити до серйозної наукової роботи.

Серед учнів В.Г. Бар'яхтара 23 доктори наук, шість лауреатів Державної премії України (Є.П. Стефановський, А.С. Боровик, В.О. Попов, В.В. Тарасенко, В.М. Криворучко, Д.А. Яблонський), два керівники науково-дослідних інститутів (члени-кореспонденти НАН України В.М. Баркошкін та В.Ф. Клепиков), академік В.П. Семиноженко, член-кореспондент Академії педагогічних наук України Ю.І. Горобець.

В.Г. Бар'яхтар – засновник і перший президент Українського фізичного товариства, член Американського фізичного товариства, член Російської академії творчості, мистецтва і соціальних проблем, член Нью-Йоркської академії наук.

Наукові досягнення В.Г. Бар'яхтара відзначені чотирма іменними преміями Національної академії наук, трьома Державними преміями України в галузі науки і техніки, двома міжнародними преміями. Свідченням великого громадського значення діяльності В.Г. Бар'яхтара є присудження йому звання "Герой України". Він – заслужений діяч науки і техніки України. Віктор Григорович нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, орденом Леніна, орденом Ярослава Мудрого V ступеня, Золотою медаллю ім. В.І. Вернадського НАН України, високою нагородою НАН України – Золотою медаллю ім. К.Д. Ушинського НАН України; він є повним кавалером ордена "За заслуги".

У 2003 р. Віктор Григорович Бар'яхтар обраний почесним академіком Академії педагогічних наук України, почесним доктором Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка, Національного технічного університету України "КПІ", Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, Східноукраїнського національного університету ім. В.Дала, Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаніка.

Колектив фізико-математичного факультету та ректорат бажають ювіляру міцного здоров'я, нових творчих злетів, нових наукових звершень. Щастя Вам, Вікторе Григоровичу!



Круглий стіл "Трансфер технологій в Україні, практика та перспективи"

2 червня 2010 року в Науковому парку "Київська політехніка" було проведено круглий стіл на тему "Трансфер технологій в Україні, практика та перспективи", організатором якого виступив Український науково-технологічний центр. Основною метою заходу було поширення та обмін досвідом у галузі трансферу технологій серед українських організацій. Захід відвідав експерт європейської програми "Підтримка наукоємних та інноваційних підприємств, а також трансфер технологій у бізнес в Україні" Деклан Гордон Керролл – провідний фахівець у галузі трансферу та комерціалізації технологій. Презентація експерта була насичена корисною інформацією щодо стимулювання інноваційної активності

шляхом трансферу технологій, а також подолання розриву між дослідженнями та ринком.

На меті європейської програми "Підтримка наукоємних та інноваційних підприємств, а також трансфер технологій у бізнес в Україні" створення п'яти технологічних парків, п'яти наукових центрів, трьох інноваційних кластерів, 20 Spin-Off/Spin-Outs компаній та 20 Start-Up компаній. Всього 53 проекти, що будуть реалізовані в Україні.

У роботі круглого столу взяла участь заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва Кесенія Михайлівна Ляліна, народний депутат України.

Також було презентовано проекти Програм сталого розвитку Інституту фізики (Київ), Інституту радіофізики та електроніки (Харків), Інституту технічної механіки (Дніпропетровськ).

Представники Наукового парку "Київська політехніка" презентували свій досвід у галузі трансферу технологій, а також доповіли про інструменти, що використовуються для просування українських технологій у світі.

Ярослав Колозризов, директор з питань інтелектуальної власності Наукового парку "Київська політехніка"

Засідання Координаційного комітету УЯЦ

Четверте засідання спільного Координаційного комітету Проекту Японської агенції міжнародного співробітництва (JICA) «Українсько-японський центр НТУУ «КПІ» відбулося 30 червня. У його роботі взяли участь керівники НТУУ «КПІ» та УЯЦ, представники Мінекономіки, МЗС, Міносвіти і науки України, Посольства Японії в Україні, головного офісу JICA та ін.

Вітаючи присутніх, ректор університету М.З. Згуровський поінформовав, що за 4 роки виконання

проекту досягнуто хороших результатів. У співпраці з Посольством Японії та JICA виконано низку проектів, важливих для наших країн. Він закликає, що університет зробіть усе можливе для подальшої успішної діяльності УЯЦ. Присутніх також привітали І. Сенченко з Мінекономіки України та С. Свищова з Держкомпідприємництва. Директор Проекту УЯЦ П.О. Мідзугані зробив презентацію останніх заходів УЯЦ, що стосувалися бізнесу, японської культури та мови, а ди-

ректор УЯЦ НТУУ «КПІ» проф. Б.А. Циганок звітував про роботу за четвертий рік діяльності проекту.

У ході засідання було розглянуто підсумки роботи Проекту протягом четвертого року його виконання та обговорено питання планування роботи, створення нових структур і започаткування нових видів діяльності УЯЦ, а також перспективи співпраці між японськими та українськими партнерами після завершення Проекту.

Інф. «КПІ»

ЕФЕКТИВНО КЕРУВАТИ ЕНЕРГОЖИВЛЕННЯМ

Результатом восьмирічного наукового пошуку творчого колективу у складі співробітників кафедри промислової електроніки НТУУ «КПІ» д.т.н. Ю.С. Петергері й к.т.н. Т.А. Хижняк та співробітників Інституту електродинаміки НАН України к.т.н. І.В. Блінова й м.н.с. В.В. Чопика стала наукова праця "Теорія та засоби побудови енергоефективних систем керування електроживленням локальних об'єктів", подана на здобуття щорічної премії Президента України для молодих учених у 2010 році.

Метою роботи є розробка теоретичних засад та впровадження на практиці енергоефективних систем керування електроживленням локальних об'єктів і створення на цій основі відповідних алгоритмів і систем керування. Було розроблено методи та засоби прогнозного керування рівнем електроспоживання; питання діагностики напівпровідникових перетворювачів та розроблено метод визначення місця і виду короткого замикання на лініях електропередач із застосуванням нейронних мереж; розроблено нові схеми перетворювачів частоти для узгодження параметрів електричної енергії джерел та споживачів тощо.

За тематикою наукової праці було виконано дослідження за пріоритетним напрямом розвитку науки в Україні "Новітні та ресурсозберігаючі технології в енергетиці, промисловості та агропромислового комплексу", відповідно до програми Міністерства освіти і науки

України, науково-технічної програми "Ресурс", затвердженої постановою Кабінету Міністрів України, програми "Науково-технічні основи вирішення проблем енергозбереження", згідно з розпорядженнями бюро відділення фізико-технічних проблем енергетики НАН України в рамках 14 науково-дослідних робіт.

Результати наукової праці впроваджено на 5 підприємствах енергетичного сектору, підпорядкованих Міністерству палива та енергетики України, Міністерству енергетики Литовської Республіки, у 2 відкритих акціонерних товариствах аграрного та переробного сектору, 3 товариствах з обмеженою відповідальністю інженерного та науково-виробничого профілю, 2 науково-дослідних інститутах.

Впровадження розроблених алгоритмів дозволяє досягти зменшення пікового споживання приблизно на 30% та зниження вартості використаної електроенергії від мережі на 18-20% з одночасним забезпеченням якісного функціонування та уникнення аварійних режимів. Розроблений та виготовлений діагностичний пристрій ДУ-1 на базі статичного перетворювача частоти з широтно-імпульсною модуляцією потужністю 2 кВА, впроваджений у 2008 р. на ряді електроенергетичних об'єктів України та Литви, дозволив значно підвищити надійність експлуатації енергогенеруючих об'єктів.

За інформацією ФЕЛ

Майданчик для КПІшної малечі

Усі люблять подарунки, аж особливо діти. Улітку профком студентів НТУУ «КПІ» зробив для КПІшної малечі чудовий подарунок – біля 22-го гуртожитку було облаштовано дитячий ігровий майданчик. Для маленьких мешканців тут є все: ігровий комплекс з різноманітними гірками, перешкодами і справжнім канатом; гойдалки й качалки, а також весела карусель.

На відкриття майданчика завітали ректор університету М.З.Згуровський, голова профкому співробітників В.І.Молчанов, на-



ким та А.Ю.Гаврушкевичем присутні зустріли оплесками. Після цього дитячий майданчик "передали" головним охоронцям дитячого цастя – директору студмістечка О.А.Іщенко, завідувачці 22-го гуртожитку Н.П.Вонсович і соціальному педагогу-вихователю Н.М.Козерацькій.

А тим часом малеча, незважаючи на поважних дорослих, на практиці "приймала" й оцінювала подарунок. Щонайперше дітлахи весело закружляли на каруселі та з дзвінком вереском осідляли новеньку гірку.

Дитинство – найвеселіша і найбезтурботніша пора життя. Якщо чесно, в той момент я трішки заздрила КПІшним малюкам.

Марина Мазур, голова студради студмістечка



чальник відділу організації роботи зі студентами Р.І.Пашов, голова профкому студентів А.Ю.Гаврушкевич.

Урочистий момент – символічне перерізання стрічки М.З.Згуровсь-

Визначено кращі навчальні приміщення

У червні завершився конкурс на кращі навчальні приміщення. У другому етапі конкурсу взяли участь 7 інститутів та 15 факультетів. На конкурс було представлено 14 аудиторій, 20 навчальних лабораторій, 18 комп'ютерних класів, 6 класів курсового та дипломного проектування, 5 класів іноземних мов. Комісія під керівництвом заступника першого проректора, начальника НОУ В.І.Тимофєєва провела огляд навчальних приміщень підрозділів університету, ознайомилась з досвідом роботи підрозділів з обладнання та утримання матеріальної бази, визначила кращі навчальні приміщення із зазначенням відповідальних осіб, переможців і призерів огляду-конкурсу.

Серед навчальних приміщень кращими були визначені:

– 4 навчальних аудиторій: №238-59 (ВІТІ, каф. №16); №207-30 (ІТС); №615-22 (ММІ, каф. інтегрованих технологій машинобудування); №222-9 (ІФФ);

– 6 навчальних лабораторій: №310-22 (ІЕЕ, каф. електрообладнання); №110-9 (ІФФ, каф. високо-температурних матеріалів та порошкової металургії); №139-12 (ФЕЛ, каф. мікроелектроніки); №136-4 (ХТФ, каф. технології електрохімічних виробництв); 317-1 (ІБФ, каф. приладобудування); №126-1 (ММІ, каф. прикладної гідроаеромеханіки і механотроніки);

– 7 комп'ютерних класів: №42-14 (ІПСА, каф. математичних методів системного аналізу); №511-29 (ІБФ, каф. приладів і систем неруйнівного контролю); №510а,б-17 (РТФ, каф. радіоприймання та оброблення сигналів); №606-5 (ТЕФ, каф. атомних електростанцій та інженерної тепло-

фізики); №533-18 (ФІОТ, каф. автоматики та управління в технічних системах); №515-7 (ФСЦ); №5-07 (ММІФ, каф. медичної кібернетики та телемедицини);

– 4 класи курсового та дипломного проектування: №432-59 (ВІТІ, каф. №12); №6/2-4 (ФБТ, каф. біотехніки та інженерії); №511-17 (РТФ, каф. радіоприймання та оброблення сигналів); №301-7 (ФММ, каф. математичного моделювання економічних систем);

– 5 класів іноземних мов: №633-7 (ФЛІ, каф. англійської мови технічного спрямування №1); №531-18 (ФІОТ, каф. автоматики та управління в технічних системах); №202-11 (ФТІ, ф-т інформаційної безпеки); №311-17 (РТФ, каф. радіотехнічних пристроїв та систем); №305-23 (ЗФ).

Комісія відмітила, що на факультетах (в інститутах), які взяли участь у другому етапі огляду-конкурсу, проведено великий обсяг робіт з оновлення навчальних приміщень сучасним обладнанням, комп'ютерами, меблями та

утримання майнового комплексу в належному стані. Особливих успіхів у цьому досягли в таких підрозділах, як ІЕЕ, ІТС, ВІТІ, ММІ, ФЕЛ, ХТФ, ІБФ, ТЕФ, РТФ, ФІОТ, ФСЦ, ФТІ.

Наказом ректора НТУУ «КПІ» переможці огляду-конкурсу нагороджені дипломами, а також їм оголошені подяки за зразкове обладнання та утримання навчальних приміщень;

– завідувачам кафедр, приміщення яких визано найкращими, оголошено подяки за зразкове обладнання, утримання та ефективне використання навчальних приміщень, закріплених за кафедрами;

– директорам ІЕЕ, ММІ, ФТІ, ВІТІ та деканам ФЕЛ, ХТФ, ІФФ, ФБТ, ІБФ, ТЕФ, РТФ, ФІОТ, ФСЦ, ФММ, ФЛ, ЗФ оголошено подяки за виконання в 2009 році великого обсягу робіт з оновлення навчальних приміщень сучасним обладнанням та утримання майнового комплексу факультету (інституту).

За інформацією навчального відділу



У аудиторії №615-22 (ММІ)

У КАРПАТАХ НА КОНЯХ

Щоб гарно працювати, треба добре відпочивати. Туристичні агенції всіх мастей пропонують розмаїття напрямів та програм відпочинку – від елітних заморських турів до нехитрого вітчизняного зеленого туризму. Та студентство – народ непосидючий: занурюються в морські глибини, видираються на надхмарні вершини, їздять виклик бурштинів, силваються на човнах та катамаранах; ширяють на крилатих конструкторах у висхідних повітряних потоках, до нестями крутять педалі своїх роверів, намотуючи сотні і тисячі кілометрів. І хочеться їм чогось такого... щоб в інших не було. Для таких є присмна новина.

Відомо, що програми походів на конях у нашій країні не часто зустрінеш. Покататися годину-дві в околицях міста чи

кримськими галечинами – будь ласка. А от повноцінний маршрут з денними переходами – катма. Тим цікавішою видається ініціатива львів'ян-адrenalіністиків (так вони назвали свою громадську організацію), які пропонують кінні туристичні подорожі Карпатами.

Традиційно сюди вабить неповторна краса природи та можливість вибрати маршрут різної складності. Чисте, напосне ароматом хвої і п'яного різнограв'я повітря; кришталеві джерела з дзвінкою, холодною аж до лототи в зубах водою; мальовничі гірські вершини, розкішні полонини; численні стежки, що губляться в ранковому тумані, не залишають байдужими нікого – ні недосвідчених мандрівників, ні туристів зі стажем. Сучасна фототехніка дозволяє запросто фіксувати неповторні кадри

живої природи, щоб потім поділитися побаченим і пережитим з друзями та ще раз пережитися, який же гарний і неповторний наш рідний край.

Тож на "довгі" серпневі вихідні політехніки мали можливість долучитися до кінного походу, що проходить Сколівськими Бескидами. Початкові побоювання: чи не норовливі тварини, чи властєсть бодай залізи на того коника, не кажучи вже про керування цим незвичним транспортним засобом, – швидко розвіялися. Тварини виявилися доброзичливими, добре знали маршрут і впевнено несли вершників, яким залишалось тільки милуватися довідляям та насолоджуватися взаєморозумінням з цими сильними, але такими слухяними створіннями. Туристи побували в заповіднику, біля водограю, покинутої лісопилки, піднімалися в гори і брели через струмки та боліття, гарцювали на полянах і продиралися серед дерев, варили юшку, в якій ложка від кількості грибів стояла; заїкали форель, об'їдалися лісовими ягодами, парилися в сауні – враження у кожного свої, але одне спільне і незаперечне – АДRENAЛІН! Наводимо найкоротший відгук одного з учасників походу: "Відпочинку був зашибистий, якраз те, що тре, щоб відволіктися від роботи та асфальту".

Що тут додати? Спробуйте – переконаєтеся.

Н.Вдовенко



Євген Петрович Красовський

3-го серпня 2010 року після довгої і тривалої хвороби пішов з життя інвалід Великої Вітчизняної війни, кандидат технічних наук, доцент ФЕА Євген Петрович Красовський.

Є.П.Красовський народився 1923 р. у Полтаві. Згодом сім'я переїхала до Києва, де він закінчив семіричку і навчався у Першому Київському механічному технікумі.

23 червня 1941 року Є.П.Красовський прийшов у військомат із заявою про добровільний вступ до Червоної Армії. Йому відмовили на тій підставі, що юнаки 1923 року народження, які не мають закінченої середньої освіти, ще не підлягають мобілізації. Тоді Євген звернувся до Жовтневого райкому комсомолу, де його знали як активного комсомольця, і одразу ж допомогли, перемовившись по телефону з райвійськомом.

У складі своєї частини він обороняв Київ. У вересні 1941 р. Є.П.Красовський був важко поранений і евакуйований на лікування аж до Сибіру. В 1942 році, після загоєння рани, він навчався у полковій школі при артилерійському полку 303 СД в м. Ленінськ-Кузнєцьк і після короткого навчання був направлений на фронт, де став командиром вогневого взводу, а потім – ко-

мандиром батареї 45-мм протитанкових гармат.

Найбільш пам'ятним йому був бій, коли завдяки вмілим діям артилеристів його батареї було зірвано контрнаступ ворога на одній з ділянок фронту при визволенні Сумської області.

На висоту, яку обороняла батарея Є.П.Красовського, пішли ворожі танки у супроводі піхоти. Тільки-но перші танки піднялися на вершину висоти, батарея відкрила вогонь і підбила чотири танки. Ті, що рухалися позаду, розвернулися і відступили. За ними побігла і піхота. За цей бій командира батареї Є.П.Красовського було нагороджено орденом Вітчизняної війни I ступеня, навідників усіх 4-х гармат орденами Червоної Зірки, а весь інший склад батареї – медалями "За відвагу".

У вересні 1943 року Є.П.Красовського знову було тяжко поранено. Після лікування він був демобілізований з наданням статусу інваліда Великої Вітчизняної війни 2-ї групи. Повернувшись до звільненого Києва, отримав середню освіту на підготовчих курсах КПІ, і в 1945 р. був зарахований студентом на електротехнічний факультет.

Вчився серйозно і добре. У 1950 р. отримав диплом з відзнакою, став аспірантом і в 1953 р. захистив кандидатську дисертацію. До речі, першим опонентом на захисті його дисертації виступив Б.Є.Патон – у той час керівник однієї з лабораторій Інституту електрозварювання АН УРСР.

Після захисту дисертації Є.П.Красовський багато років працював доцентом на кафедрі електроприводу та автоматизації промислових установок, водночас виконуючи значну громадську роботу: він був партгором кафедри, секретарем партбюро факультету, головою профбюро факультету, очолював Раду ветеранів факультету. За відмінну роботу з навчання та виховання студентської молоді 1982 року Є.П.Красовського було нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора. Потім його було ще нагороджено другим орденом Вітчизняної війни I ступеня та орденом Богдана Хмельницького.

За час своєї плідної роботи Є.П.Красовським видано п'ять книжок, зроблено три винаходи та написано кілька десятків наукових статей. Він виховав двох синів, які теж стали кандидатами технічних наук і нині працюють у науково-дослідних інститутах НАН України.

Висловлюючи співчуття з приводу тяжкої втрати рідним та близьким покійного, ми певні, що пам'ять про вірного сина Вітчизни Є.П.Красовського назавжди залишиться в наших серцях.

Рада ветеранів НТУУ "КПІ", колеги

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

☎ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@users.ntu-kpi.kiev.ua
гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інфо»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4
Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.